

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BARVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Rákóczi-utca 10 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyilt-tér garmond sora 40 fillér. —

Erőszak.

A kormány folyton azt hangoztatja, hogy semmiféle erőszakos lépést nem tesz, mert biztos abban, hogy az obstrukció önmagától is kimulik. A tények azonban azt mutatják, hogy az erőszak politikája már is megkezdődött. A kormánynak eddigi taktikája az volt, hogy a nemzet elernyedtségét és közönyösségét akarta felhasználni a véderőjavaslatok keresztülhajsolására; ezért terjesztette azokat a kánikula idejében a Ház elé, mert azt remélte, hogy az ellenzéki képviselők távolmaradnak és ellenőrzés vagy legalább is minden nagyobb felfordulás nélkül sikerül a javaslatokat tető alá hoznia. Most azonban, mikor az ellenzék erőteljes küzdelmét már a saját kárán tapasztalhatta, — változtat a taktikán és a jelekből és tényekből megállapíthatjuk, hogy a régi taktikát az erőszak politikája váltja fel, sőt ez már be is következett.

Az első lépés, — a mi akkor ilyen színben fel sem tűnt, — a kép-

viselők terrorizálásának megpróbálása volt. Ezt a Pál-Posgay affér nyitotta meg. Mikor látták, hogy az ellenzék a fegyverektől nem hajlandó megijedni, ezt abbahagyták.

A következő lépés a kormánynak kellemetlen népgyűlések terrorizálása lett. A budapesti népgyűlést minden ok nélkül fegyveresen szétverték. A válasz az lett, hogy azóta a népgyűlések még impozánsabbak és a közönség viselkedése nyugodt, illedelmes és példaszerűen méltóságteljes. — Semmi okot sem találhatnak, hogy belekösenek.

Országos felháborodást keltett a harmadik lépés a sajtószabadság megtámadása. A fővárosi sajtó ezt oly részletesen tárgyalja, hogy nem hivatásunk az ügygel mélyebben foglalkozni, de annyit megjegyzünk, hogy az inkriminált, állítólag királysértő cikknél már sokkal erősebb cikkek is jelentek meg büntetlenül a Napban. E cikk megjelenése, csak ürügy volt a hadjárat megindítására, a mit különben a Napnak már hónapokkal ezelőtt kilátásba helyeztek.

Az erőszakosságok sorozatába újabban a törvényhatóságok kiméretlen preperálása illeszkedik be és ez az, a mivel részletesebben akarunk foglalkozni és egyben felhívni az ellenzéki törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy részen legyenek és az üléseket az ország és az ellenzék küzdelmének sikere érdekében pontosan látogassák. Jelenlétük megakadályoz mindenféle kormány és főispáni erőszakosságot.

A kormány taktikája most ugyanis az, hogy az obstrukciót — bármilyen törvénytörő és durva eszközökkel is — a törvényhatóságokkal elítéltesse. (Sajnos épenugy mint Somogyvármegyében is történt! szerk.) Mikor aztán egy csomó ilyen obstrukciót elítélő törvényhatósági határozat együtt van, akkor az ország közvéleményére való hivatkozással új választást rendezzen és ezen olyan statáriális eszközökkel, a minökhöz képest az utolsó választás csak kedélyeskedés és tréfa volt, pénzzel, preszióval, ha kell vérrrel, — a harcos ellenzék tagjait, — ha lehet — kiirtsa. Ehhez a formális jogot a törvényhatóságok nyilatkozataitól akarja

Asszonyok — katonaruhában.

Az angol nők, a kik most a férfakkal mindenben egyenlő jogokért elkeseredetten küzdenek, annyit már elértek, hogy betegápoló szolgálatra beosztották őket a hadsereghez fegyverrel, megfelelő katonai uniformisban.

Az orosz előkelő társaság több női tagja egy dúsgazdag orosz nemes leányával — Szapernikov Máriaival — az élen, annak idején engedélyt kért a pétervári hadügyminisztériumtól, hogy kétezer asszonyból álló csapatot alakítva a kelet-ázsiai háboruban résztvehessenek.

Az orosz nők terve, bármily oxotikusnak tűnik is föl, nem új dolog. Alig van

olyan nemzet, amelynek történetében hazájukért, a szabadságért küzdő nők ne szerepelnének. Eger hősi védelme, Murány vár hőssasszonyának harcai eléggé ismeretesek. Az 1848-49. évi szabadságharcot számos nő küzdötte végig s a kuruc háborúból is bőségesen kivették részüket. Losárdi Zsuzsánna Rákóczi százados kapitánya, egy kuruc század élén harcolva beiktatta nevét a hadtörténelemben.

A szabadságharcoknak, a nemzeti háborúknak mindenkor voltak női katonái. A franciáknak az angolok elleni harcaiban sok asszony harcolt karddal a kezében sőt a későbbi századok harcaiban is tömegesen akadtak nők, kik nemüket eltitkolva, férjruhában, a katonák soraiba léptek. A francia forradalomban és a közvetlenül ezt követő háborúkban harminchárom asszony

küzdött a franciák soraiban.

Az orosz nők között már a XVIII. század első felében szokásba jött az uniformis — viselés, úgy hogy nem is kellett ezért nemüket eltitkolniok. Erzsébet cárnő Nagy Péter szépséges és buja leánya uniformisban vezette az összeesküvő csapatokat előde ellen. Formás lábszáraira kitűnően festett a trikó és a feszes nadrág. Nem csoda, hogy sok utanzója akadt. Az asszonyuralom alatt az előkelő társaság asszonyainak nagyrésze katonai címert is viselt s ünnepélyes alkalmakkor uniformisban jelent meg. Daszkov Katarina 1762. július 6-án uniformisban vezette a csapatokat II. Katalin elé, aki azután átvette a parancsnokságot. Daszkov Katarina később összekülönbözött II. Katalinál, mert ez nem akarta őt a testőrezred valóságos ezredésévé megtenni. 1787-

Az iskolaidényre ajánlom dús választéku rakományt táromat

intézeti ágy és fehérneműekben

a legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett.

DEUTSCH DÁVID FIA divatházában SZIGETVÁR.

megszerezni.

Arra természetesen, hogy a katonai terheket helyeseljék és az általános választói jogot ellenezzék, — egyetlen magyar törvényhatóság nem kapható. A taktika tehát az, hogy a verseczi három határozat közül azokat, a melyek a katonai javaslatok ellen tiltakoznak és az általános választói jogot pedig követelik. — egyszerűen elsikkasztják, ellenben a közgyűlés elé viszik a harmadikat a kormánynak kedvezőt, az obstrukciót elítélő határozatot. — Rendszerint valami szürke és jelentéktelen tárgysorozattal rendkívüli közgyűlést hívnak össze. A legutolsó pillanatban póttárgysorozatot készítenek, melyen az obstrukciót elítélő határozat is szerepel, ezt azonban hogyan, hogyan se, de mindig úgy teszi postára, hogy Isten csudája, ellenzéki tagok még véletlenségből sem kapják meg idején, ellenben ismét Isten különös csudája folytán a munkapárti bizottsági tagokhoz mindig idején érkezik. — A munkapártiak megjelennek és a tisztviselők, a regálebélők, a kormánytámogatásra és hivatalra aspirálók meg is hozzák a kormánynak, tetsző határozatot és az ellenzékiek aztán az újságból értesülnek arról, hogy mi is történt a közgyűlésen. Természetesen már késő van.

Ezért felhívást intézünk e helyen az ellenzéki érzelmű törvényhatósági bizottsági tagokhoz, hogy a törvényhatósági bizottsági ülésekre pontosan és lelkiismeretesen járjanak el; nézzenek szigorúan a főispán urak körmére. A haza és a köz érdekében teljesítik kötelességüket, ha megakadályozzák jelenlétükkel a kormány közegeinek törvénytelen eljárását.

Dr. Bognár Oszkár.

Kaposvár ünnepe.

Kossuth-szobor leleplezése.

Színház megnyitás.

Az ünnepély sorrendje.

Szép és hazafias ünnepség lesz szeptember 3-án vármegyénk székhelyén Kaposváron. Ugyanis e napon leplezik le dicső emlékü Kossuth Lajosnak, a szabadság, egyenlőség, testvériség tántoríthatatlan bajnokának, Magyarország ujjá teremtőjének érebe öntött alakját. — És ugyancsak e napon történik a díszes új színház megnyitása is, tehát kettős ünnepet ül Kaposvár és Somogyvármegye.

Az ünneprendező bizottság legutóbbi ülésén az alábbi végleges programot állapította meg:

Az ünnepély kezdete délelőtt 11 órakor.

Szózat, éneklés a Postás Dalárda.

Ünnepi megnyitó, tartja Makfalvai Géza főispán.

Ünnepi beszéd, mondja Papp Kálmán árvavizéki ülnök.

Alkalmi óda, írta és szavalja Mozsgay Gyula postatiszt.

A szobor átadása. Átadja Kacskevic Lajos alispán, átveszi Németh István polgármester.

Hymnusz, éneklés a Vasuti Dalkör.

A koszorúk elhelyezése.

Délután 1 órakor bankett a Koronában.

Este nyolc órakor a színházban előadás. Beregi Oszkárral színre kerül Bánkban. Az előadás előtt a társulat s Hymaust éneklés.

Elhatározta a bizottság, hogy e héten állandó irodát tart fenn a Kossuth téri iroda földszintjén, hogy ha valaki tájékozódni akar, tudja, hova forduljon fölvilágosításért.

A banketten egy teríték 6 koronába

kerül és az aláírás alkalmával a jegyet át kell venni.

Meghívót kapott a kormány, az országgyűlési pártok, Kossuth Ferenc, külön meghívva lesznek az összes dunántúli városok, törvényhatóságok, megyék, valamint a somogy megyei összes községek. Mint értesülünk Szigetvárról is többen vesznek részt a hazafias ünnepségen.

Katonavilág.

Megkezdődtek a lovassági nagy gyakorlatok.

Jönnek a huszárok, a nyalka szép vitézek. Dobogva, csörömpölvé végig az utcán. Előbb egy szakasz azután egy század a másik után s az utca során megáll a nép s bámulja az elvonuló lovasságot.

Megzavarodik a civilszem a mai katonaság láttára. Hol vannak a mi régi szép katonáink? A huszárok még csak tartják magukat úgy-ahogy, de mivé lettek a többiek — csukaszürke színekben lovon, automobilon, gyalog repülőgépen vonulnak el előttünk. Elűnt a ragyogó romantika s a modern tudomány szürke praktikus prózaiassága váltotta föl. Ime az új század szellemével nem csak a viszonyok hanem a katonaság is mindenre megváltozott.

Most folynak a dunántúli nagygyakorlatok, melyeken hét közös hadseregbeli lovas ezred, hat honvédezdred, három lovas tüzérhadosztály, öt lovassági gépfegyverosztály, három lovassági táviróvonal, két tábori szikratáviró, két lovassági utászcsapat és hat repülőgép vesznek részt.

A gyakorlatok vezetője, Brudermann lovassági főlögyelős. Nálunk Szigetváron a törzs vannak, melynek parancsnoka báró Hauer altábornagy.

A hadgyakorlat vezetősége a vörös fél számára a következő feladatot tűzte ki:

ben, mikor II. József császár a nagy cárnóval a Krim-félszigetre utazott, II. Katalint a birodalom nemeségének száz hölgye kísérte. A hölgyek egyenruhába voltak öltözve s mindegyik puskával és három tölténnyel volt felfegyverezve. A bájos testőrséget Kayandev kapitány fiatal özvegye kommandírozta.

Az osztrák és magyar hadseregben, különösen Mária Terézia idejében szolgáltak nagyobb számban asszonyok. Kettner Zsófia, egy kapucinus barát nővére a XVIII. század negyvenes éveinek elején bátyjának csuháját felvéve Riedben felcsapott katonának. A 22. gyalogezredben végig küzdötte a negyvenes évek háborúit 1746. június 16. Piacenzánál 1746. augusztus 10-én Rotafroddonál kiűntette magát s 1748. június 8-án Wallis Sándor báró ezredes koplárrá nevezte ki. Alig pár hét múlva azonban meghűt s tüdőgyuladást kapott. Ekkor orvosai észrevették, hogy a hős koplár tulajdonképpen leány. Az ezrednél nagy volt a szörnyűködés. Vallis ezredes nem tudta mitévő legyen. Végre is beadványt intézett a bécsi főhaditanácshoz s így tudta meg Mária Terézia is az esetet. A 9. huszárezredben is szolgált hosz-

szabb ideig egy asszony. Egy magyar leány volt Breton Gizának hívták. 1783-ban született egy felső-olasz országi városban, ahol atyja mind huszárszázados szolgált. Később mikor atyja mint nyugalmazott tiszt magyarországra visszakerült, egy magyar postamesterhez ment férjhez. A táborban örökön katonák között nevelkedett leány azonban sehogy sem tudott megférni a szürke postamesterrel. A félreértéseket még inkább elmérgesítette egy fiatal huszártiszt megjelenése, aki később a már elvált asszonyt rutul megesalta s a császár uniformisát levette porosz szolgálatba lépett.

Az akkor huszonköt éves fiatal asszony végkép elkeveredve férjruhát öltött, magához vette anyja unokaöccsének papírjait s Blarenzi név alatt beállt kornetnek a K. huszárezredhez. Mint huszárkornet részt vett a hét éves háború első harcaiban s a kuanersdorfi csata után hadnagygyá és ezredsegéd-tisztté neveztek ki. Később főhadnagy, majd pedig kapitány hadnagy lett. Hat évig szolgált az ezrednél anélkül, hogy asszony voltát elárulta volna. 1761-ben a hartmannsdorfi ütközetben az életében oly végzetes szerepet játszó volt huszár, s most már porosz

tiszttel hozta össze sorsa. Kivont karddal megrohanta ellenfelét s rövid harc után leterítette. A viadalban azonban ő is megsebesült s egyik karját amputálni kellett. Ekkor már nem titkolhatta el tovább nemét.

Mária Terézia, amint a dologról értesült, külön rendeletet hozatott ki, amelyben Breton Gizát egész fizetéssel nyugdíjazta s megengedte neki, hogy ünnepélyes alkalmakkor a kapitány-hadnagyi uniformist viselhesse.

Később mikor az újoncok felvételét már rendes orvosi vizsgálat előzte meg s a tiszti karnak legalább egy részét katonaiskolákban nevelték, már nem lehettek katonasorba asszonyok. A hadsereg krónikásai azonban még is megemlékeznek egy esetről, mikor a már rendezett viszonyok között lévő hadseregben is szolgált egy nő. A leánytisztné Skanagetta Franciska volt, akit a bécsi-ujhelyi katonai akadémiában neveltek a katonai pályára. Skanagetta Franciska atyjával és bátyjával jött Bécs-Ujhelybe, hogy a gyenge testalkatú fiút az ottani katonai akadémiába felvétsék. Az akadémia orvosa a fiút gyengének találta és felvételét nem ajánlotta,

Az ellenséges kék hadsereg Horvátország északnyugati részén, a Dráván túl már átküldte előcsapatait egészen Légradig. A vörös sereg előcsapatai, melyek egy föltételezett hadsereg jobbszárnyán vannak, délfelé kanyarodnak le, hogy átkeljenek a Dráván és itt támadják oldalba és hátba a kék hadsereg lovassapatait. Ilyen körülmények között mindkét sereg azon törekszik, hogy minél előbb átkeljen a Dráván. Az átkelés már 21-én megkezdődött. A tizenhatodik huszárezred két százada uszva átkelt a Dráván. A vörös lovasság főtömege 25-én ment át a Dráván részint csónakokon, részint tutajokon, részint usztatva. Nagyszámu hidászcsapat van itt, mely az átkelést vezeti.

A mi vidékünkön most folynak a dandár és hadosztály gyakorlatok, melyekben valóságos földrengető lovasrohamok vannak. Az ágyuzás tegnap reggel 8 óra tájban egész jól hallatszott Szigetvárra. A csapatok a déli órákban vonultak be. Künn a város végén szikra táviró van felállítva nálunk.

A gyakorlatról pontos információt beszerezni bajos, mert még sokszor késő este sem tudják, mi a parancs. Ami pedig az ilyen gyakorlatokkal járó szokott balesetek és szerencsétlenségeket illeti, azokról száz meg száz féle ellonörizhetetlen és megbizhatatlan hírek keringenek. Például az is hirtelen, hogy Kadarkutnál két huszár agyongázoltak öt huszár egy kutba esett, de őket kimentették, lovaik azonban ott veszték. Sokan napszurást kaptak. Egy huszár káplár lovastul a Drávába fult s Isten tudja még minő hírek nem forognak közszájon. Nő de hát mi nem kutatjuk az ilyen eseményeket, melyekből ha fele is igaz, hát az is szomorú dolog volna. Hannem azt kívánjuk, hogy a nagygyakorlatok minden tekintetben a legszerencsésebben és legjobban végződjenek.

az erőteljes Franciska azonban arra kérte az orvost, hogy bátyja helyett őt vegye fel az intézetbe. Az orvos, aki a Skanagetta családnak régi ismerőse volt, trefából engedte a kis lány kérésének s kiállította neki a bizonyítványt, egyben megígérvén az apának, hogy gyermekét majd, ha Bécsset megtekintette, egyik rokonával hazaküldi. Az öreg Skanagetta nyugodtan haza is ment, Franciska pedig az orvossal az intézetben maradt. Alig tette ki azonban Skanagetta lábát az akadémiából, mikor az orvost megütötte a guta, a fiának átöltözött kis lány az intézetben maradt. Atyja csak hetekkel később értesült az orvos haláláról és az ezáltal valóra vált trefáról. Ekkor már nem akart a veletlenségéből előidézett helyzeten változtatni.

Franciska gyermekből nagy leányvá fejlődött a katonai akadémiában, 1797-ben katonai tanulmányait elvégezve az egyik határőrvidéki ezredben zászlóssá, majd pedig hadnaggyá nevezték ki. Kinevezése után azonnal az olaszországi harcterre küldték. Nőies testalkata és klasszikus szépségű arca gyakran fölébresztette tisztársaiban a gyanút, hogy a hadnagyi uniformisban nő rejtőzik. Skanagetta Franciska, hogy a gyanút eloszlassa, első volt mindig a harcban és a legkitartóbb a tivornyákban. A háboru befejezése után egy gácsországi városba került

H I R E K.

Ugy sietnek...

Ugy sietnek az augusztusi éjek,
Már űzi őket valahol az ősz,
S halljuk zugását a távoli szélnek.

A kertből nézünk a göncölszekérre,
Es lesünk egy lehulló csillagot,
Mikor a végtelenbe vész a fénye.

Muzsikaszó hullámszikát a tájon
Sirva vonulnak el az ütemek,
S a hold ezüstje csillámlik a fakon.

Vallamra hajlik ifju feleségem,
És simogatom lágy, selymes haját,
Nagy most a csend a földön és az égen.

S telkünkre ül egy ismeretlen mámor,
Oh nem éreztünk ilyent sohasem,
S elálmodunk egy csöppnyi kis babáról.

Peterdi Andor.

— **Meghívó a kaposvári Kossuth szobor leleplezésére.** Városunk előjáróságához az alábbi meghívó érkezett tegnap Kaposvár polgármesterétől:

Kaposvár rt. város közönsége 1911. évi szeptember hó 3-án d. e. 11 órakor ünnepélyesen leplezi le hallhatatlan nevű és emlékü nagy hazánk fiának *Kossuth Lajosnak* szobrát.

A város közönsége nevében ezen hazafias ünnepélyre ezennel van szerencsém tisztelettel meghívni.

ezredével. Itt a nők méginkább szították a gyanút a fiatal tiszt ellen: aki életre-halálra udvarolt ugyan az asszonyoknak, de mindenkor ovakodott bizonyos határokat át lépni. Férfiakkal szemben nem egyszer nyers fellépéssel szerzett magának tiszteletet. 1799-ben Tarnowban állomásozva egy nagyragu hivatalnokkal keletkezett affáirje. A hivatalnok bosszantotta és azt mondta neki, hogy kételkedik abban hogy férfiú, ezért meg is vivott.

Három évig szolgált Skanagetta mint tiszt a hadseregben tovább azonban nem tudta titokban tartani női voltát. 1800-ban bevallotta, hogy bajtársainak, akik őt már évek óta bosszantják, igazuk van — ő csakugyan leány. A leány-tisztet azután rangjának megtartása mellett nyugalmazták. Nyugalomba vonulása után, egyik bajtársa; Spini őrnagy, akivel talán a legtöbbet évődött, aki legtöbbet élelődött felette — megkérte kezét s Franciska igent mondott. Skanagetta Franciska 1865-ben mint agg matróna halt meg, egykori bajtársai a bécs-új helyi akadémia muzeumában helyezték el az utolsó leány tiszt hatra hagyott emlékeit.

M. J.

Az ünnepélyen részt venni kívánók neveit tisztelettel kérem velem kellő időben tudatni, hogy a kellő elszállásolásról gondoskodás történhessék.

Kaposvár, 1911. augusztus hó.

Hazafias üdvözléssel

Németh István
polgármester.

— **Személyi hír.** Báró *Klobucsár Vilmos* lovassági tábornok a m. kir. honvéd lovasság főfelügyelője a környéken folyó lovassági gyakorlatok megszemlélése végett tegnap este városunkba érkezett.

— **Az ünnepi szónoklatot** szeptember hó 6-án a Zrinyi emléknél ez évben dr. *Cseke Ernő* ügyvédjelölt tartja. Az egyházi szónok pedig (7-én) *Hortobágyi József* pécsi belvárosi káplán lesz.

— **Hadnagyi kinevezés.** *Dömös Gyula* Ludovika akadémiát végzett (földinket) f. hó 18-án hadnaggyá nevezték ki és a n. k. n. n. 20-ik honvéd gyalogezredhez lön beosztva. Gratulálunk.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. lovas t. ronyi *Biedermann Ottóné* urnő a „Szigetvári Athletikai Klub“ sport telep felépítéséhez 100 K-val járult hozzá, melyért ezuton fejezi ki hálás köszönetét az egyesület.

— **Beiratások az I. r. iskolába.** A helybeli izraelita elemi népiskolában a beiratások szeptember hó 1. 3 és 4 napjain esz közöltetnek. A tanítás 5-én kezdődik.

— **Elkobozták „A Nap“-ot.** A sajtószabadság legnagyobb szegényére megesett, hogy a Budapesten megjelenő „Nap“ című politikai lap f. hó 18-iki számát állítólagos királysértő cikkek közléseért elkobozták — sőt még annyira is mentek, hogy az utcai elárusítást is megvonták tőle s a mungó kormány még tetejébe a vasut és pálya udvarokon való árusítását is megtiltotta. A Nap elkobzásának dolga nagy felháborodást keltett az egész országban. A parlamentben pedig az ellenzék nap nap után foglalkozik a sajtószabadság ilyen való megsértésével és elégtételt követel.

— **Közegészségügyi körök.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága a belügyminiszter jóváhagyásával a községeket 44 körbe osztotta be. A legnagyobb (a hetedik kör, amelyhez tíz község tartozik 12385 lélekkel.

— **Elmaradnak a katonai ellenőrzési szemlék.** A honvédelmi miniszter értesítette Somogyvármegye alispánját, hogy az ideai katonai ellenőrzési szemléket nem tartják meg. A tartalékos tisztek november 4-iki szemléjét azonban megtartják.

— **Verekedő asszonyok.** Folyó hó 18-án délután történt Teklafalu és Bűrüs között az országuton, hogy két asszony a szó szoros értelmében annyira összeverekedett, hogy az árokban is henteregtek. Az eset ez: Már régi haragosak voltak *Csizmán Lidi* és *Kovács Istvánné* bűrüs lakosok, kik véletlenül találkoztak s *Csizmán Lidi* *Kovácsné* hátba ütötte, mire ez hajba kapott vele, s annyira dulakodtak, hogy egymást ütlegelve az utról az árokba henteregtek s *Kovácsné* a nála levő kulcscaival véresre verte *Csizmán Lidit*, aki emiatt panaszt emelt a büntető bíróságnál.

— **Agyonsujtotta a villám.** A péntek reggeli nagy zivatar alkalmával *Szente István* dobszai lakost amint egy fa alá menekült, a villám agyonsujtotta.

— **Kétfülléres bevonása.** Mint értesülünk, a kétfülléreseket a pénz forgalomból kivonják, hogy helyettük az egy és ötfülléreseknek mint a mi pénzzámitásunk alap egységének helyet adjanak.

— **Kis gyermek a kocsikerék alatt.** Hétfőn délelőtt 7 óra tájban majdnem végzetessé válható baleset történt a szerb utcában, ugyanis *Kovács János* helybeli lakos haladt arra kocsijával és egy a porban játszadozó másfél éves kis cigány gyerek került a lovak alá, de azok átlépték hanem a kocsni hátulsó kereke a czombján ment keresztül, úgy hogy csak zúzódásokkal, könnyebb sérülésekkel szennvedett.

— **Elégett buzakazal.** Mint tudósítónk jelentette f. hó 16-án délután 4 óra tájban nagy tűz volt Almamellék községben, ahol *Kovács Imre* jómódu gazdának a szérűskertjében összehordott és kazalba rakott 110 kereszt gabonája 1 óra alatt porrá égett. A kár 600 korona. A hivatalos vizsgálat eddig azt állapította meg, hogy a tüzet a károsult gazdának 3 éves kis fia okozta ki a tűz kiütése előtt a kazal tövében játszadozott s valószínű, hogy égő gyufát dobott el. — Valóban bámulatos az a közöny a szülők részéről, amit apró gyermekeikkel szembe tanusítanak, hogy felügyelet nélkül hagyják őket s így származnak azután a legnagyobb szerencsétlenségek és károk — amiknek dacára még vétkes gondatlanságért meg is büntetik őket. — Ismételten és most már Isten tudja hányadszor figyelmeztetjük a szülőket különösen az anyákat, hogy apró gyermekeikre vigyázzanak és ne hagyják felügyelet nélkül őket.

— **Lopás a pásztorórán.** Barcson egyik szép estén a cirkuszban együtt nézték az előadást és ott ismerkedtek meg *Kassás Róza* szigetvári tartózkodású 35 éves ferjétől elvált asszony és *Árvai Károly* zenész. Az ismeretséget csakhamar szerelmi vallomás követte, a könnyen lobbanó zenész részéről s ezután kart kartba öltve megindult a szerelmes pár *Árvai* lakására — ahol lepihentek — de előbb *Árvai* kijelentette hölgyének, hogy szíves fáradozását honorálni fogja, azért mert hazakiérte — sőt másnap még a Szigetvárig szóló III-ad osztályú vasuti jegyet (50 fillér) is megváltja neki a galans ifju. — Az első üdítő állom után *Rózalia* kérte az ígéret anyagi részének, a pénznek kiutalványozását, de *Árvai* azt mondta. — Talán álmodik nagysád, mert én mitsem ígértem. S mint aki jól végezte dolgát, nem törődve már az ígérettel mélyen elaludt. — *Róza* pedig önkézevel 3 K 62 fillért utalványozott ki az álom lovag zsebéből — s mint egy árnykép eltűnt. — Másnap reggel *Árvai* magán kívül élőlényt sem pénzt nem talált a szobába. Konstatálta, hogy *Róza* meplopta. Ekkor a vasutra rohant, szólt a rendőrnek. *Rózát* letartóztatták és 10 napi elzárásra ítélték. Így végződött a barcsi cirkuszban megkezdett szerelmi komédia.

— **Szélviharok, villámlás, menydörgés eső.** A már több mint egy hónapja tartó perzselő hőség és nagy szárazság az utóbbi

napokban majd elviselhetlenné vált. És nap nap után sóvárogtuk a felfrsítő, üdítő esőt, míg végre valahára 24-én este 6 óra tájban iszonyu szélvihar keletkezett melyet menydörgés és villámlás követett s csak azután eredt meg az eső amely csak rövid ideig tartott. Másnap reggel azonban teljesen beborult és óriási dörgés villámlás közepette szakadt az eső, mely jól megáztatta a földet, de még mindig kevés. A szélvihar úgy nálunk mint a vidéken különösen a gyümölcsösökben tett nagy kárt sőt karvastagságú ágakat tördelt le a fákról. A villám pedig több helyen lecsapott. Szerencsére azonban jég nem volt sehol.

— **Egyetlen művész est.** E címen hirdeti *Pintér Imre* a budapesti v. Népszínház elsőrangú tagja szeptember 5-én azaz kedden a Szigetváron tartandó egyetlen művészestélyét.

Az elsőrangú családi műsor felőleli a legszebb újdonságokat, budapesti és külföldi slágereket és bő alkalmat nyújt a szereplőknek tehetségük több oldalú érvényesítésére.

Pintér Imrét főlöleges bővebben ismertetnünk, aki nem ismerné nevét Népszínházi sikerei révén, bizonyára hallotta országos hírét a gramfon lemezek útján is.

Az est második érdekessége *Parlagi Kornélia* szoubrette primadonna a budapesti „*János vitéz*” versenygyőztesének bemutatkozása lesz, aki egyike a vidék legelső énekesnőinek, míg a harmadik szereplő *Fehér Arthúr* a Népopera elsőrangú tagja, a zongoránál pedig *Kereszthy Jenő* okl. zenetanár ül.

A kis művészgarda legutóbb *Kassa, Miskolcz, Eger* város színházainak volt vendége ahol zsufolt házak mellett meg kellett ismételnük kitűnő programjukat, a nyár folyamán pedig az ország legelső fürdőhelyein arattak osztatlan elismerést. [A művész-est részletes programját falragaszok közlik.

— **A hordóhitelesítő hivatalok.** A kereskedelemügyi miniszter a régi törvény alapján működő hordóhitelesítő hivatalok működési idejét 1912. évi június hó 30-ik napjáig meghozzabbitotta.

— **Segítség a bajba jutott vidéki pénzüzetek számára.** A Politikai Híradó autentikus forrásból a következőket jelenti: Pénzügyi körökben igen kellemes meglepetést keltett, az az akció, a melyet a Pénzüzetek Országos Egyesülete egyik nagy bajba jutott vidéki pénzüzet (a Dévai hitelbank) érdekében kezdeményezett és, a mely igen nagy sikerrel járt és örvendetes jelét látják annak, hogy a kormányok a jövőben is kellő figyelmet és érdeklődést fognak tanusítani az ország vidéki pénzüzeteinek támogatása és megmentése iránt. — A közelmúlt napokban egyik legelőkelőbb budapesti pénzüzet, a Magyar Pénzüzetek hitelbankja vette kezébe a szanalási akciót és azok a tárgyalások a melyeket ezen intézet vezérigazgatója, *Gyenes Lajos* a Pénzüzetek Országos Egyesületének vezetőjével, dr. *Hantos Elemér* országgyűlési képviselővel karöltve végzett fényes eredménnyel jártak. — A válságba jutott vidéki pénzüzet betétjeit a teljes összegükben garantálták és, a kik a visszafizetést kívánták, azoknak rögtön folyósították. — A Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankjának ezen nagyszerű akciója reményt és biztatást nyújt arra, hogy a válságba jutott vidéki pénzüzetek kellő támogatásra és istápolásra találnak abban a bankban, a mely a magyar pénzüzetek érdekeit szolgálja hivatva van.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hőmérséklet csökkenése és zivataros esők várhatók. Sürögny prognózis: Zivatarok, később hűvösebb. Déli hőmérséklet 30.6 C.

A különosztályos betegek operáció-díjai.

A szigetvári megyei kórház szabályzatát f. évben módosították s már is egy újabb rendeletet kellett az alispának kiadni az új szabályzat értelmezésére.

A szabályzat szerint ugyanis a különosztályban ápolt betegek a magasabb ellátási díj ellenében az esetleges műtétért nem fizetnek semmit.

Előfordult azonban olyan eset, hogy egy beteg, aki a kórházi orvossal megegyezett, hogy lakásán megfelelő díjazásért műtétet végez rajta, bevittette magát a kórház különosztályába s ugyanazon orvosnak kívül a műtetre nézve megegyezett, — miután a műtétet a kórházban végezte el rajta — vonakodott a megállapított díjat megfizetni.

A vármegye alispánja a belügyminiszter előzetes jóváhagyása alapján a kórházi szabályzat erre vonatkozó részét azzal toldotta meg, hogy ha a beteg, vagy hozzátartozói a kórház különosztályára való föl vétel előtt a kórházi orvossal műtét végzésben állapodtak meg, akkor a műtétért járó díjazást tartoznak az orvos kezeihez lefizetni. Ez a díjazás azonban nem lehet magasabb a belügyminiszter által az egész ország területére megállapított díjknál.

Irodalom.

— **A család kincse.** Szébbnél-szebb elbeszélések, költemények, értekezések; szövegképek, műmellékletek, könyvdiszek tárgallanak a *Kultura* 9. számában. Valóságos diszkertje irodalmunknak... és művészi kincse minden család szalonjának. A *Kulturát* a haladás, a fejlődés jellemzi. Szerkesztője a legszerencsésebb műizléssel válogatja össze témáit és képeit.

Modern minden részében és finom minden ízében.

A *Kultura* egész munkálkodása a szűztiszta irodalom és tökéletes művészet gondos, szerető ápolása.

A 9. szám tartalma:

Consul: Béke és kultura. Buky György; Öreg falu. Havas Zoltán; Mary Kazaek. Boros Ferenc; A hugom sirjára. Vajda Ernő; A család. Ámon Vilmos; Az idegasszony. Bányai Károly; Gyermekkori bűnök. Boros Ferenc; Két asszony. Szigethy Edit; A pillangó! Zsirkay János; Jegyzetek. Harsány Lajos; Ősz van a nádon. Palágyi Lajos; Dramaturgiai tanulmányok. Ifj. Remetey Dezső. Nyári dal. Falk Richard; Intermezzo. Komlós Aladár; Zártkapu várak. Andriška Károly; Pijada. Bacsó Béla; Egy szomorú nap. Szemző Pál; Öngyilkos gondolat. Hangai Sándor; Dacos ének. Köveskúti Jenő; Vizözön és egyéb elbeszélések. Ifj. Remetey Dezső; Allah Akbar. Hangay Sándor; Művészeti krónika.

Képek: Lukácsy Lajos; Magdolna. Késő bánat. Első támadás. Első kísértés. Szalay Pál; Köveskúti Jenő; ex libris. Könyvdiszek. K. Fangh Dezső és Szalay Pál.

Gondolatok.

A szerencsétlenség utja a vigyázatlanság ösvényénél kezdődik.

A munka nem teher, hanem csak az ész rozsa ellen való közszőrője.

Sok parancsoló között fáj a munka — keze.

A lélek erejét a szenvedés méri meg.

Hoszu gondolkodás után beteg lesz a munka

Aki egy kőbe háromszor megbottlik annak rövidlátó — az esze.

A képviselőház ülése.

Budapest augusztus 25.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor Berzeviczy Albert elnök elnöklésével ülést tartott. Beterjesztette Cegléd város főiratát az általános választójog mellett és a magyar gazdaszövettség főiratát az argentiniai husbehozatal ügyében.

Egry Béla a kérvényeknek a pénzügyi bizottsághoz való áttételét javasolja. Husznál több képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kérte.

Csermák Ernő a napirend előtt kért felszólalási engedélyt a szepesszombati vasuti katasztrófa ügyében. A többség az elnök álláspontja mellett szavazott. Erre 20 képviselő zárt ülést kért, amit az elnök elrendelt.

A zárt ülés megnyitása után

Vermes Zoltán a határozatképeség megállapítását kérte. A ház nem határozatképes és az elnök fél órára felfüggesztette az ülést. A félóra eltelté után még mindég nem voltak kellő számban ami újabb félórás szünettel járt. A második szünet alatt összegyűlt mintegy 40 képviselő s az elnök megnyitotta a zárt ülést, amelynek első szónoka

Polónyi Géza volt. A sajtótörvény sürgős betérését kérte a kormánytól. Az ellenzék nem fog eléje akadályokat gördíteni. Hasonló értelemben szólalt föl

Batthyány Tivadar gróf is, mire a zárt ülés véget ért.

A nyílt ülésen megállapították a a holnapi napirendet.

A ceglédiek Kossuthnál.

Budapest, augusztus 25.

Ma délelőtt a ceglédi küldöttség járt Kossuth Ferencnél és arra kérte, hogy a népgyűlés határozatát a választójog dolgában mutassa be a Házban. Kossuth kijelentette, hogy csak olyan határozatot nyújt be, mely nem ellenkezik a magyarság szupremáciájával. Ilyen határozatot nem fogad el.

Közgazdaság.

Lucernások telepítése.

A takarmány szűk évek valóságos csapásként neheznek hazánkra s ketségbe ejtik gazdaközönységünket, mert szép fejlődésnek indult állatállományunkat hirtelen leromlásra elertéktelenedésre vezet, sőt időszakonként az állatállomány apadását eredményezi.

Gondolkoznunk kell tehát azon, hogy mely takarmány az, mely nagy termés hozam mellett a szárazságot jól állja, hogy

abból azután nagyobb területeken biztosítsuk gazdaságunk részére a takarmány hozamot. Ezeket a takarmányokat csak a nagyon mélyen gyökerezők között kereshetjük, mert természetes, hogy mennél mélyebben ereszti le valamely növény gyökérzetét a talaj mélyebb rétegeibe, annál több nedvességhez jut ezután még száraz években is. Ilyenek általában véve a pillangós virágúak a lucerna lóhere félék, melyek közül különösen a lucernát érdemes mindenütt ott termesztetni, ahol ez jól megterem, mert a legnagyobb hozamot s a legjobb minőségű takarmányt szolgáltatja

A lucerna rendkívül mélyen gyökerező növény, miért is a talaj részére nagyon jól és mélyen előkészítendő, amit bő természet fog meghálálni. Talaját lehet mélyen kell megmunkálni s a mélyen a szántóke után altalajturóval megjárítani. Természetesen dus trágyázást kíván, de nem annyira légenyodus trágyákat — maga is légenyűjtő lévén — mint inkább könnyen oldható foszfortartalmu trágyát, szuperfoszfátot, amely oldott állapotban a talaj mélyebb rétegeibe lehatol, dus táplálékot nyújtván a gyökérzetnek. — Az újabb tapasztalatok szerint a lucernát nem szükséges védő növényvel vetni; egymagában vetve sokalta hamarab ad dus kaszálást. — Meglevő lucernásainkat pedig ápolás, gondozás által igyekezzünk fenntartani s termését fokozni. El ne mulasszuk pl. ősszel a buzavetés befejeztével lucernásainkat keresztül kasul felboronálni, a melynek megtörténte után kat. holdankint 200 kg. szuperfoszfátot szorjunk ki rá, melyet a téli ne vesség nemcsak felold, de le is visz a hajszálgyökerekhez, miáltal a következő évben kétszeres termést biztosítunk. Enyhítsük ilyen módon a takarmányhiányt, mert csak így biztosíthatjuk állattenyésztésünk jövedelmezőségét.

Országos sörárpa- és komlókiállítás Budapesten. Az O. M. G. E. szeptember hó 23—25. napján rendezendő országos sörárpa- és komlókiállítása iránt igen nagy az érdeklődés. A vezetőség kéri, hogy a mintákat már szeptember 1. előtt jóval küldjék be a kiállító, az OMGE. titkári hivatalához (IX. Köztelek-utca 8) Feltüntetendő a bemutatásra kerülő minták száma és a termelt készlet nagysága.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresek. Jelentése szerint

Árak 50 kilogramonként értendők.

Szigetvár, 1911. augusztus 25. é.	
Buza	K 10,90 11.—
Rozs	8,20 8 30
Árpa	7,50 8.—
Zab	7,90 8.—
Tengeri	9,20 —
Bükköny	— —
Bab	13,50 —

Budapesti áru tőzsde.

Határidő üzlet.

	Mai árak.
Buza októberre	11.60
Rozs októberre	9.87
Zab októberre	8.95
Tengeri májusra	8.18

Értesítés!

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, miként vegytisztító és műkelmefestő intézetünkben mindennemű ruhák, tárgyak szárazon és vegyileg a legkifogástalanabbul tisztíttatnak és festetnek.

Megrendelések eszközölhetők: Szigetvár és környéke részéről *Faraqó Károly szigetvári uri és női szabó üzletében*, nemkülönben postai megbízások is gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Tisztelettel

Sajti és Társa

Pécs, Indóház-ut 40. Főüzlet Rákóczi-ut 27.

Hirdetéseket
jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal
és
Kozáry Ede
könyvkereskedő.

UNION HORLOGÈRE

NEMZETKÖZI
ÓRAGYÁRTÁSI
TÁRSASÁG

BIEL
GLASHÜTTE 1/2.

Legjobb szerkezetű zseboráinak egyedüli elárusítóhelye
Szigetváron Bárvarth Károly órásnál.

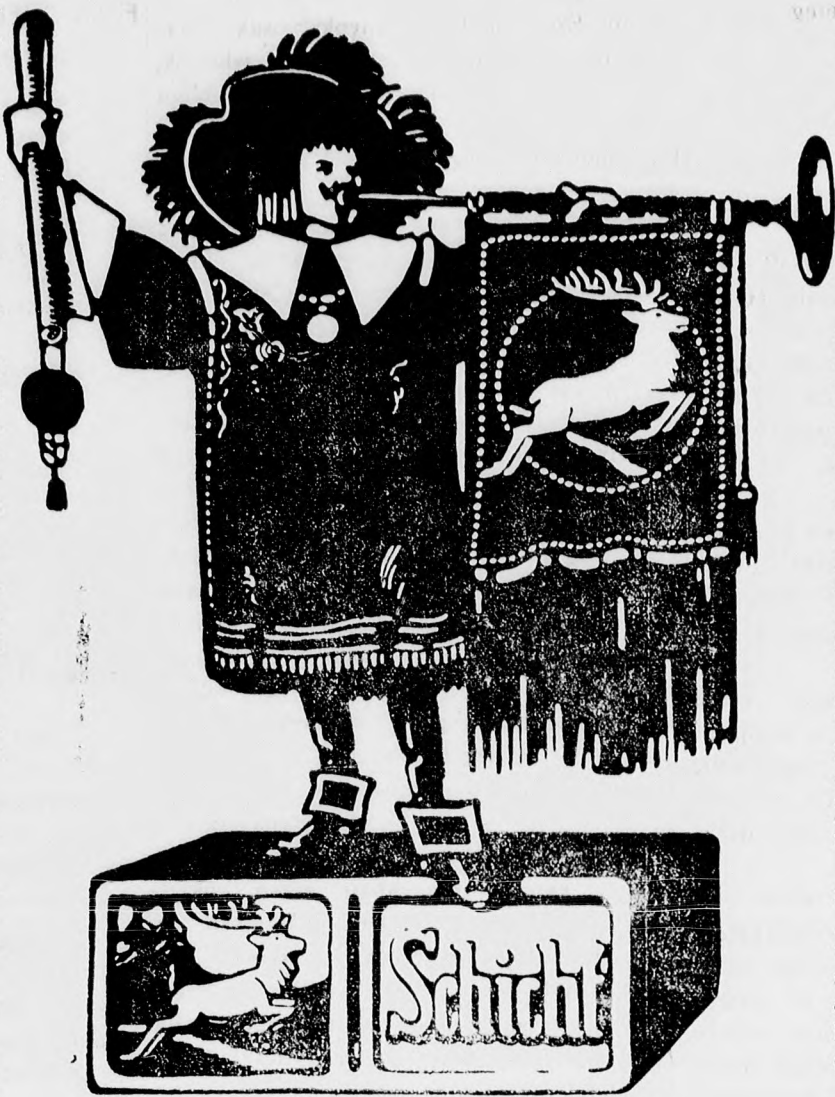
GENF

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN az összeszappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
3. Tiszta voltáért 25.000 Koronával szavatolunk.
4. Rendkívül enyhe és konzerálja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összemelését.
7. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL való egy-szeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4 szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritését.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csak is a legjobb nyersanyagok használhatók fel.
11. Gyártásnál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindaz az „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonatára is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénzt időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret” mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjel át áztatjuk.

A tulajdonhépeni mosás ezután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztálanságot már feloldott az „Asszonydicséret” mosókivonat és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN használatával lekötessék. Minden fáradtságos dörzsölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindket oldalán SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL bekentjük és azután összegyöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN által feloldott szennyrészekék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

A szigetvári polgári fiú, leány
ugy az áll. elemi iskolai összes
Tankönyvek

már megérkeztek
és a legújabb kiadásokban az
összes író és rajzszerekkel
együtt kaphatók:

Kozáry Ede
könyv- és papirkereskedésében
Szigetvárott.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai
„ÁGNES”
FORRÁS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénadtartalmánál fogva nemcsak biztos óvóerő fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgyzervi betegségeknek.

Kedvelt borvíz

Főraktár:

OSGSODÁI GUSZTÁV
kereskedésében SZIGETVÁR.

ELADÓ!

A Lajosfai határban 15 hold szántóföld fele terméssel együtt jutányos árt.

Bővebbet:

A kiadóhivatalban.

Szuperfoszfátot

kartelen kívül szállít:

Shwarcz József és Társa
Budapest, VI., Váci-körút 35.

SZITTINGER GYÖRGY

mechanikus
SZIGETVÁR
Báró Biedermann Rezső utca, Szalay-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy
mechanikai műhelyemet,
varrógép-, kerékpár és gramofon raktáromat
Báró Biedermann Rezső-utca Szalay-féle házba helyeztem át.

Raktáron tartok: Varrógépeket, kerékpárakat, gramofonokat és az összes alkarrészeket.

Óriási választék gramofon lemezekben.

Javításokat elfogadok: u. m. fegyvereket, kerékpárokat, varrógépeket, gramofonokat és minden e szakmába vágó munkát, gyorsan, pontosan és a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. k. partfogását kérve maradok tisztelettel

Szittinger György mechanikus.